

OPUS MATTIJE PRETIJA

Kako izgledaju četiri dubrovačka evanđelista?

Izložba je posvećena uspomeni na Vlaha Pustića (1959. – 2014.), suosnivaču i voditelju Restauratorskog odjela u Dubrovniku

Projekt se bavi dvjema cjelinama s prikazom četiriju evanđelista iz crkava Gospe od Karmena i Svetog Vlaha, pripisanim radionici priznatog talijanskog baroknog umjetnika i viteza Malteškog reda, Mattije Pretija

Piše
Ana Prohaska Vlahinić

PROJEKT 'DUBROVAČKI EVANĐELISTI' PREDSTAVLJEN je u Kneževu dvoru, nakon čega je otvorena izložba koju su organizirali Hrvatski restauratorski zavod, Restauratorski odjel Dubrovnik u suradnji sa Dubrovačkim muzejima. Izložba je posvećena uspomeni na Vlaha Pustića (1959. – 2014.), suosnivaču i voditelju Restauratorskog odjela u Dubrovniku. Projekt se bavi dvjema cjelinama s prikazom četiriju evanđelista iz crkava Gospe od Karmena i Svetog Vlaha, pripisanim radionici priznatog talijanskog baroknog umjetnika i viteza Malteškog reda, Mattije Pretija. Hrvatski restauratorski zavod je 2005. godine započeo restauraciju cjeline iz Gospe od Karmena i tada se razotkrila njena izvrsna kvaliteta. Opificio delle Pietre Dure (OPD) iz Firence je 2008. godine

otkrio da materijali korišteni za dvije dubrovačke cjeline nemaju malteško porijeklo, kako se početno pretpostavljalo. Konačno, 2011. godine, sufinanciranjem europske organizacije Archlab Charisma omogućena su daljnja istraživanja u OPD-u na temu pitanja originala, replika i kopija kroz proučavanje uzoraka sa slika Mattije i Gregorija Pretija i njihovih radionica. Na početku projekta, bila je poznata samo jedna slika iz nekadašnje Pretijeve cjeline Evanđelista: Sv. Marko u Italiji te dvije kopije prema Pretiju, Sv. Marko i Sv. Luka, na Malti. Dubrovačke slike su bile ključne za rekonstrukciju ikonografije cjeline. Korelacija između dvaju dubrovačkih cjelina na samom početku istraživanja nije bila u potpunosti jasna. Pitanje je li jedna cjelina bila kopija one druge ili su obje cjeline nastale prema zajedničkom predlošku unutar iste radionice bilo je u potpunosti otvoreno. Rezultati istraživanja

pokazali su da je riječ o jednakim predlošcima i identičnim materijalima koji ukazuju na zajedničko porijeklo unutar iste radionice, tj. radionice Mattije Pretija. Iako obje cjeline nose elemente prototipa, sa najmanjim detaljima, izvedba evanđelista iz Karmena upućuje na uspješnu radioničku repliku s intervencijama Mattije Pretija osobno. Evanđelista iz svetog Vlaha pak ostavljaju dojam solidne izvedbe, navodi se u katalogu izložbe te se svrstavaju u kategoriju dobro izvedenih radioničkih replika bez udjela samog autora. Pretpostavljalo se da je serija prototipa naslikana na Malti 1670-ih, a rezultati istraživanja su pozvali na datiranje originalne cjeline i njenih replika prema Pretijevu ranijem rimskom (prije 1651.) odnosno napuljskom (1653.–1660.) razdoblju. Stoga su dubrovačke replike morale biti naručene u tom razdoblju. No, ne zna se tko je naručio ove umjetnine i kada su dospjele u Dubrovnik. Vjerojatno je naručitelj bio iz reda dubrovačkih plemića ili bogatih pučana.

Ne zna se tko je naručio ove umjetnine i kada su dospjele u Dubrovnik. Vjerojatno je naručitelj bio iz reda dubrovačkih plemića ili bogatih pučana

